ANG MGA KAPALIWANAGAN NG

AL-QUR'ÂN AL-KAREEM

SA MADALI NITONG PAGKAUNAWA

INIHANDA NG PILING-PILING GRUPO
NG MGA
TANYAG NA ISKOLAR

ISINALIN SA WIKANG FILIPINO NILA:
Dr. Aboulkhair S. Tarason, Ustaz Badi`udzaman S. Saliao at Muhammad M. Rodriguez

SINURI NI: **Dr. Muhammad Nadheer Ebil**

ABSOLUTELY
FREE

ICDO, JEDDAH, K. S. A.

بسم الله الرحمن الرحيم

Republic of the Philippines
BASILAN ISLAMIC COLLEGE
Isabela City, Basilan Province
S.E.C.Reg no : GN 2006 30752

جمهورية الفلبين
كلية باسيلان الإسلامية
مدينة إيسابيلا، محافظة باسيلان
التسجيل الحكومي : 200630752

الرقم / ٠١٠/٥٥ ب

التاريخ / ٢٩/٥/١٤٢٩هـ

معالي الشيخ / صالح بن عبد العزيز بن محمد آل الشيخ

وزير الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد حفظه الله ورعاه

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته أما بعد :

فأسال الله سبحانه وتعالى أن يبقيكم عونا للإسلام والمسلمين ، كما أسأله جل وعلا لكم موفور الصحة والسعادة ، ولدولتكم المباركة مزيدا من التقدم والأمن والازدهار.

هذا ، وأفيد معاليكم بأني أحد طلاب جامعة أم القرى ، تخرجت من مرحلة الدكتوراه في الشريعة الإسلامية فرع العقيدة ، وقد رجعت إلى الفلبين لأباشر العمل في مجال التعليم والدعوة والإرشاد.

أرفع إلى معاليكم هذا الخطاب راجيا منكم التكرم بالموافقة على طباعة ترجمة تفسير معاني القرآن الكريم " التفسير الميسر " إلى اللغة الفلبينية الرسمية " تغالوغ " ، لأن نشر ترجمته بين الشعب الفلبيني له دور فعال في دعوة المسلمين وغير المسلمين إلى الإسلام ، ولأن الشعب الفلبيني معظمهم لا يعرفون اللغة العربية ، ولا يستطيعون قراءة القرآن الكريم ومعرفة ما فيه من الحق ، والعقيدة الصحيحة ، وفضل الشريعة الإسلامية على غيرها من الشرائع .

وبناء على ذلك ، وباعتباري أحد الأعضاء المترجمين والمراجعين للتفسير المذكور أعلاه وأن الترجمة موافقة على ضوء العقيدة الصحيحة فإني أوصي بأن يطبع في مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف .

وأسأل الله سبحانه أن يجزيكم خير الجزاء في خدمة الإسلام والمسلمين.

أخوكم في الإسلام

الدكتور أبوالخير س. تراسوس

رئيس مجلس العلماء ، وعميد كلية باسيلان الإسلامية

Mailing Address : Purok Sunshine,Sumagdang, Isabela City,Basilan Province, 7300 Philippines

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وحده، والصلاة والسلام على من لا نبي بعده، وعلى آله وصحبه ومن والاه، أما بعد:

فقد اطَّلَعْتُ على ترجمة تفسير القرآن العظيم الذي قام به الإخوة: ١- الدكتور/ أبو الخير تاراسون، ٢- والشيخ بديع الزمان سالياو، ٣- والشيخ محمد رُودريجيز.

وفي أثناء مراجعتي لهذه الترجمة ركَّزتُ على الأمور المتعلقة بالناحية العقدية والشرعية؛ لما لهما من الأهمية الكبرى مما ليس في غيرهما، وقد تبين لي الأمور الآتية:

أولاً: سلامة الترجمة من الناحية العقدية، فالترجمة - ولله الحمد - على عقيدة أهل السنة والجماعة في تقرير آيات الصفات كما جاءت في القرآن الكريم أو وردت في السنة النبوية، والبعد عن التأويلات الفاسدة المخالفة لما كان عليه السلف الصالح - رضوان الله عليهم -.

ثانياً: صحة الترجمة في بيان الأحكام الشرعية التي اشتملت عليها آيات الأحكام.

ثالثاً: وردتْ في الترجمة بعض الإيضاحات التي تعين على فهم الآيات، واعتماد المترجمين - جزاهم الله خيرًا - على المصادر المعتمدة الموثوقة.

رابعاً: خلو الترجمة عن اللغة الغريبة التي قد لا يفهمها إلا القليل مِمَّن يتكلم بلغة الترجمة، وهذه ميزة تميزت بها هذه الترجمة، فالعبارات أو الكلمات المستخدمة في الترجمة سلسة واضحة سهلة ليس فيها أي تعقيد أو أسلوب صعب غير مفهوم.

وبناء عليه فقد كتبتُ هذا التقرير مبدياً فيه أنه لا مانع من تداول هذه الترجمة بين أيدي أصحاب اللغة ونشرها؛ لما فيها من النفع العظيم والخير الكثير.

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه ومن سار على نهجه إلى يوم الدين.

كتبه

١٣ ١١ ٢٩

محمد نذير إبل

طالب في مرحلة الدكتوراه

قسم الفقه - كلية الشريعة

الجامعة الإسلامية بالمدينة النبوية

بتاريخ ١٤٢٩/١١/١٣هـ

التَّفسِيرُ المُيَسَّر

لمعاني القرآن الكريم باللغة الفلبينية

تشرف بالترجمة:

الدكتور: أبو الخير تراسون ، بديع الزمان سالم سالياو ،
محمد رودريجيز

تشرف بالمراجعة :

الدكتور: محمد نذير إيبل

بسم الله الرحمن الرحيم

مُقَدِّمَة

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره ونتوب إليه، ونعوذ بالله من شـــرور أنفســـنا، وسيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له، ومن يضلل فلا هادي له. ونشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، ونشهد أن محمداً عبده ورسوله, صلوات الله وسلامه عليه وعلـــى آله وأصحابه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين, أما بعد:

فلما كانت الجالية الفلبينية في أمس الحاجة إلى كتاب النور والهداية، قمنا بمشـــروع ترجمة تفسير معاني القرآن الكريم إلى اللغة الفلبينية إسهاماً منّا في نشر كلام الله بأنحـــاء المعمورة، وإعانة للمسلمين في تدبر آياته ومقاصده على ضوء فهم السلف الصالح.

لذا بدأنا هذا العمل تحت إشراف المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليـــات بالمدينة الصناعية بجدة، وهو ترجمة التفسير الميسر، الذي أعـــده نخبـــة مـــن العلمـــاء، وأصدره مجمع طباعة المصحف الشريف في المدينة المنـــورة، تحـــت إشـــراف وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد، في المملكة العربية السعودية.

ولقد راعينا في هذه الترجمة الأمور التالية:

1-ترجمة التفسير من اللغة العربية مباشرة إلى اللغة الفلبينية .

2-التزمنا بوحدة الألفاظ القرآنية المتكررة ما لم تختلف معانيها وفقاً للسياق.

3-أبقينا بعض الكلمات العربية التي يتعذر ترجمتها بلفظها العربي، وقمنا بشرحها في الملحقات.

4-استخدمنا المصطلحات والتعبيرات الإسلامية عند الترجمة.

5-تجنبنا الترجمة الحرفية، والتفسير بالآراء المذهبية، و استخدام اللغة القديمة.

ومع ذلك، ومهما بذلنا من جهد في هذه الترجمة فإننا نعتقد جازمين أنا لن نصل إلى المقاصد العظيمة لنص القرآن المعجز، لأن القرآن معجزة خالدة إلى يوم القيامة.

وقبل الختام نتوجه بالشكر الجزيل إلى الله العلي القدير أن من علينا بنعمة الإسلام وبخدمة كتابه (القرآن الكريم)، ثم نتوجه بالشكر العميق لمعالي الشيخ/ صالح بن عبد العزيز بن محمد آل الشيخ وزير الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد، ولمجمع طباعة المصحف الشريف في المدينة المنورة، لاختياره لنا للقيام بترجمة التفسير الميسر إلى اللغة الفلبينية كما نتوجه بالشكر الجزيل إلى كل من ساهم في إنجاز هذا العمل العظيم، و إلى الإخوة الفلبينيين الدعاة الذين قدّموا ملاحظاتهم القيمة وقاموا بمراجعة الترجمة، والله نسأل أن يوفقنا ويهدينا إلى سواء السبيل. وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه و من تبعهم بإحسان إلى يوم الدين.

المتشرفون بالترجمة:

1- د. أبو الخير تراسون؛ دكتوراء في االعقيدة والأديان.
2- بديع الزمان سالم سالياو؛ بكالوريوس في الدعوة (عقيدة وأديان).
3-محمد رودريجيز؛ داعية متمرس.

تشرف بالمراجعة النهائية:

- د. محمد نذير إيبل، دكتوراه في الشريعة (الفقه وأصوله) مع مرتبة الشرف الأولى.

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين

Sa Ngalan ng Allâh, ang Pinakamahabagin, ang Napakamaawain at Ganap na Mapagmahal

ANG PANIMULA

Katotohanan, ang Pagpuri ay sa Allâh (ﷻ) lamang, purihin natin Siya at hilingin natin ang Kanyang tulong. Humingi tayo ng kapatawaran at manumbalik sa Kanya. At hilingin natin ang kalinga Niya mula sa kasamaan ng ating mga sarili at mula sa mga masasamang ating nagawa.

Sinuman ang patnubayan ng Allâh (ﷻ), walang sinuman ang maaaring makapagligaw sa kanya, at sinuman ang Kanyang iligaw, ay hindi na siya makakikita pa ng sinuman, na kanyang magiging gabay at patnubay.

Tumitestigo kami na walang sinuman ang may karapatang sambahin kundi ang Allâh (ﷻ), Siya ay Nag-iisa lamang at walang katambal.

At tumitestigo rin kami na si Propeta Muhammad (ﷺ) ay Kanyang alipin at Sugo, sumakanya nawa ang pagpapala at kapayapaan mula sa Allâh (ﷻ), sa kanyang mga pamilya, mga '*Sahabah*' (kasamahan) at gayundin sa lahat ng mabubuting tao na sumunod sa kanila hanggang sa katapusan ng daigdig.

At bilang pagpapatuloy: nang dahil sa matinding pangangailangan ng sambayanang Filipino sa Aklat bilang liwanag at gabay, ay isinagawa namin ang Proyektong pagsasalin ng kahulugan ng Dakilang Qur'ân sa pambansang wikang Filipinas – ang Filipino, bilang ambag mula sa amin sa pamamahagi ng mga Salita ng Allâh (ﷻ) sa buong daigdig, at bilang tulong sa mga Muslim nang sa ganoon ay masuri nila ang mga

talata nito at mabatid ang malalim na kahulugan, ayon sa tamang pagkaunawa ng mga kauna-unahang matatapat na mga Muslim.

Na kung kaya, sinimulan namin ang pagsasalin sa kahulugan ng '***At-Tafsîr Al-Muyassar*** ' [*Ang mga kapaliwanagan ng Al-Qur'ân Al-Kareem sa madali nitong pagkaunawa*]; na isinagawa ng mga piling-piling Paham ng Islâm, na inilathala ng "*King Fahd Complex*" para sa pagpapalimbag ng Dakilang Qur'ân," sa "*Al-Madinah Al-Munawwarah*," na nasa ilalim ng pangangasiwa ng "*Ministry of Islamic Affairs, Endowments, Da'wah and Guidance*," sa Kaharian ng Saudi Arabia.

'*Al-Hamdulillâh*,' sa kapahintulutan ng Allâh ay natapos na namin ngayong taon na ito (1431H) ang buong pagsasalin ng kahulugan sa ilalim ng pangangasiwa ng "*Industrial City Da`wah Office*," na matatagpuan sa Sanaiyah (Industrial City), Phase-I, Jeddah, K.S.A.

At katotohanan, na ang mga pamamaraan na aming isinaalang-alang sa pagsasalin nito ay ang mga sumusunod:

1.) Isinalin namin nang tuwiran ang kahulugan ng Qur'ân mula sa wikang *Arabic* patungo sa wikang Filipino.

2.) Pinagsikapan namin na pag-ugnay-ugnayin ang pagsasalin sa mga salita ng Dakilang Qur'ân na nabanggit sa iba't ibang mga talata, na gawin itong magkakatulad sa kahulugan ayon sa pagkakasaad ng bawa't pangungusap.

3.) Pinanatili namin ang ilang mga salita sa wikang *Arabic* na walang kasingkahulugan sa wikang Filipino at ito ay aming ipinaliwanag sa pamamagitan ng **Talatinigan** na aming ginawa, na matatagpuan sa duluhan ng babasahing ito.

4.) Ginamitan din namin ng mga pangungusap at mga terminong pang-Islâm.

5.) Iniwasan namin ang pagsasalin nang literal, pagbibigay ng sariling opinyon at paggamit ng mga makalumang salita.

Magkagayunpaman, kahit na gawin pa namin ang lahat ng aming makakaya ay hindi pa rin namin maaabot ang napakalawak na kahulugan ng Dakilang Qur'ân, dahil sa pagiging mahimala ng mga salita nito, na ito – ang Dakilang Qur'ân – ay mananatiling mahimala hanggang sa Araw ng Muling Pagkabuhay.

At bago namin wakasan ang mga nabanggit na kapaliwanagan ay nais naming ituon ang aming lubos na pagpapasalamat sa Allâh (ﷻ) – ang Kataas-taasan at Nag-iisang Makapangyarihan – dahil sa pagkakaloob Niya sa amin ng biyayang Islam; at kagandahang-loob, sa pagpapahintulot Niya na makapaglingkod kami sa Kanya, sa pamamagitan ng pagtulong Niya sa amin na maisalin ang kahulugan ng Dakilang Qur'an.

At taos-puso rin kaming nagpapasalamat sa "*Mujamma"* at sa kagalang-galang na Ministro na si *Al-Sheikh Saleh bin Abdulaziz bin Muhammad Al-Sheikh* ng "*Ministry of Islamic Affairs, Endowments, Da`wah and Guidance*" (Ang Ministro sa mga Pang-Islamikong Kapakanan, Pagkakaloob [ng kawanggawa], Pagpapalaganap at Pamamatnubay); at bilang pangkalahatang Tagapangasiwa ng "*Mujamma"* --- Ang Magkakaugnay na mga Grupo ni Haring Fahd (*King Fahd Complex*) para sa pagpapalimbag ng Dakilang Qur'ân sa *Al-Madinah Al-Munawwarah*; sa pagpili nila sa amin na maisakatuparan ang pagsasalin ng mga kahulugan ng Dakilang Qur'ân sa wikang Filipino.

At itinutuon din namin ang aming pasasalamat sa lahat ng tumulong at napabilang sa dakilang gawaing ito, at ganoon din sa aming mga kapatid na Filipinong *Da`eeyah* (Tagapagpalaganap ng Mensahe) na nag-ambag at nagmungkahi ng kanilang mga mahahalagang puna at komentaryo, at sa pagsasagawa nila ng pagsusuri sa ginawang pagsasalin na ito.

At nananalangin kami sa Allâh (ﷻ) na gabayan at patnubayan kami tungo sa Matuwid na Landas, at ang pagpapala ng Allâh (ﷻ) ay mapasaating Propeta na si Muhammad (ﷺ), sa kanyang pamilya, sa kanyang mga '*Sahabah*' at sa lahat ng mababuting tao na sumunod sa kanila hanggang sa Huling Araw.

Ang mga nagsalin:

Dr. Aboulkhair S. Tarason – Doctorate sa Aqeedah, 1984 – 2002;
Ummul Qura University, Makkah Al-Mukarramah, K.S.A.
Ustaz Badi`udzaman S. Saliao – Da`wah at Aqeedah, 1984-88,
Ummul Qura University, Makkah Al-Mukarramah, K.S.A.
At Muhammad M. Rodriguez

Pangkalahatang Nagsuri: Dr. Nadheer Abdulmawla Ebil – Sharee`ah, 2003-2008, Islamic University, Al-Madinah Al-Munawwarah, K.S.A.

جمع القرآن الكريم : وهو على ثلاث مراحل

أولاً: جمعه في عهد الرسول صلى الله عليه وسلم أي كتابته وتدوينه:

اتخذ الرسول صلى الله عليه وسلم عدداً من الصحابة كتّابا، وكان إذا نزل عليه شيء من القرآن أمر أحدهم بكتابته, ويعرف هؤلاء بكتاب الوحي، ولنستمع لوصف الصحابيين منهم صفة هذا الجمع:

أ – فقال زيد بن ثابت رضي الله عنه : كنا عند رسول الله صلى الله عليه وسلم نؤلف القرآن من الرقاع أي نجمعه لترتيب آياته من الرقاع ... وروى عثمان بن عفان رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم، كان إذا نزل عليه شيء يدعو بعض من كان يكتبه فيقول: ضعوا هذه الآية في السورة التي يذكر فيها كذا وكذا... الحديثان في مستدرك الحاكم.

ومعظم كتاب الوحي يودعون ما يكتبون عند النبي صلى الله عليه وسلم ويتخذون نسخة لهم ، ولكن هذا الجمع لم يكن في مصحف واحد بل مفرقاً في الرقاع و الأكتاف واللخاف وغيرها كما يقول زيد بن ثابت رضي الله عنه, والحفاظ والكتاب حفظوه حسب ترتيب الآيات والسور.

ثانياً: جمع القرآن الكريم في عهد أبي بكر رضي الله عنه (جمعه في مصحف واحد)

بعد وفاة الرسول صلى الله عليه وسلم ارتدت بعض قبائل العرب، فأرسل أبو بكر رضي الله عنه, خليفة رسول الله صلى الله عليه وسلم الجيوش لقتال المرتدين وكان قوامهم من الصحابة رضوان الله عليهم وفيهم حفاظ القرآن، وقد قتل فيها عدد من القراء الذين يحفظون القرآن الكريم، فخشي بعض الصحابة أن يذهب شيء من القرآن بذهاب حفظته, فأراد أن يجمع القرآن في مصحف واحد بمحضر من الصحابة، وقصة ذلك رواه البخاري في صحيحه عن زيد بن ثابت رضي الله عنه, أنه قال: أرسل إلي أبو بكر – مقتل اليمامة – فإذا عمر بن الخطاب عنده، قال أبو بكر رضي الله عنه: أن عمر أتاني فقال: إن القتل قد استحر يوم اليمامة بقرّاء القرآن، وإني أخشى أن يستحر القتل بالقرّاء

بالمواطن، فيذهب كثير من القرآن، وإني أرى أن تأمر بجمع القرآن. قلت لعمر: كيف تفعل شيئاً لم يفعله رسول الله صلى الله عليه وسلم، قال عمر: هذا والله خير، فلم يزل عمر يراجعني حتى شرح الله صدري لذلك. و رأيت في ذلك الذي رأى عمر، قال زيد: قال أبو بكر: إنك رجل شاب عاقل لا نتهمك، وقد كنت تكتب الوحي لرسول الله صلى الله عليه وسلم، فتتبع القرآن فأجمعه.

"فوالله لو كلفوني نقل جبل من الجبال ما كان أثقل علي مما أمرني به من جمع القرآن" قلت: كيف تفعلون شيئاً لم يفعله رسول الله صلى الله عليه وسلم؟ فقال: هو والله خير، فلم يزل أبو بكر يراجعني حتى شرح الله صدري للذي شرح الله صدر أبي بكر وعمر رضي الله عنهما، فتتبعت القرآن أجمعه من العُسب واللِّخاف وصدور الرجال، حتى وجدت آخر سورة التوبة مع أبي خزيمة الأنصاري لم أجدها مع أحد غيره، ((لقد جاءكم رسول من أنفسكم عزيز عليه ما عنتم)) حتى خاتمة براءة، فكانت الصحف عند أبي بكر حتى توفاه الله، ثم عمر حياته، ثم عند حفصة بنت عمر رضي الله عنها. آه.

ثالثاً: جمع القرآن بمعنى نسخِهِ في عهد عثمان بن عفان رضي الله عنه:

عندما اتسعت الفتوحات الإسلامية انتشر الصحابة رضي الله عنهم في البلدان المفتوحة يعلّمون أهلها القرآن وأمور الدين، وكان كل صحابي يقرأ بما سمعه من الرسول صلى الله عليه وسلم، وفي بعضه ما لم يثبت في العرضة الأخيرة، وكان أهل الشام يقرؤون بقراءة أبي بن كعب رضي الله عنه, فيأتون بما لم يسمع به أهل العراق, وأهل العراق يقرؤون بقراءة عبد الله بن مسعود رضي الله عنه, فيكفّر بعضهم بعضاً... وكان عثمان بن عفان رضي الله عنه رأى نحو هذا في المدينة، فقد كان المعلم يعلم بقراءة, والمعلم الآخر يعلم بقراءة، فجعل الصبيان يلتقون فينكر بعضهم قراءة الآخر، فبلغ ذلك عثمان رضي الله عنه، فقام خطيباً وقال: أنتم عندي تختلفون فيه فتلحنون، فمن نأى عني من الأمصار أشد فيه اختلافاً وأشد لحناً، اجتمعوا يا أصحاب محمد واكتبوا للناس إماماً.

وقد روى البخاري في صحيحه قصة ذلك الجمع في حديث أنس بن مالك رضي الله عنه قال: أن حذيفة بن اليمان قدم على عثمان وكان يغازى أهل الشام في فتح "أرمينية

وأذربيجان" مع أهل العراق فأفزع حذيفة اختلافهم في القراءة، فقال حذيفة لعثمان: يا أمير المؤمنين أدرك هذه الأمة قبل أن يختلفوا في الكتاب اختلاف اليهود والنصارى، فأرسل عثمان إلى حفصة أن أرسلي إلينا بالصحف ننسخها في المصاحف ثم نردها إليك فأرسلت بها إلى عثمان"... وكان هذا الجمع في أواخر سنة 24 وأوائل سنة 25هـ . كما قال ابن حجر العسقلاني رحمه الله تعالى... وقد اختار عثمان رضي الله عنه أربعة لنسخ المصاحف هم: زيد بن ثابت، وعبد الله بن الزبير، وسعيد بن العاص، وعبد الرحمن بن الحارث بن هشام, وهؤلاء الثلاثة من قريش.

ANG PAGKALIKOM NG QUR'ÂN BILANG ISANG AKLAT?

Ito ay naganap sa tatlong yugto:

Unang Yugto: ang paglikom nito sa panahon ni Propeta Muhammad (ﷺ) bilang pagsulat nito.

Pumili ang Propeta (ﷺ) ng maraming '*sahâbah*' upang sa tuwing makakatanggap siya ng kapahayagan ng Dakilang Qur'ân ay uutusan niya ang isa o ilan sa kanila na isulat ito at sila ('*sahâbah*') ang binansagang '*Kuttâbal Wahi*' – mga tagasulat ng Rebelasyon. At pakinggan ang pagsalaysay ng dalawa sa kanila, batay sa pagkakasalin ng kahulugan:

Sinabi ni Zayd Ibnu Thabit (رضي الله عنه): "*Kami ang tagasulat at tagalikom ng Dakilang Qur'ân para kay Propeta Muhammad* (ﷺ) *at ito ay aming isinusulat sa balat ng hayop* (*na tinatawag na* '*riqa*`'), *na amin itong isinusulat ayon sa tamang pagkakasunud-sunod ng mga talata nito*."

Sinabi naman ni `Uthman Ibn Affan (رضي الله عنه): "*Katotohanan, ang Sugo ng Allâh* (ﷺ), *sa tuwing nagpapahayag sa kanya ang Allâh ng* '*Wahi*' (*Rebelasyon*) *ay tatawagin niya ang ilan sa kanyang mga tagasulat at kanyang sasabihin,* '*Ilagay ninyo ang talatang ito sa ganoong* '*sûrah*' (*o kabanata*) *na kung saan nabanggit doon ang ganito't ganoong kapahayagan.*'" Ang dalawang '*Hadith*' na ito ay matatagpuan sa *Mustadrak Al-Hakim*.

At karamihan sa mga tagasulat ng '*Wahi*' ay binibigyan nila ng kopya ang Propeta (ﷺ) at gumagawa rin sila para sa kanilang mga sarili ng kopya, subali't ang paglikom na ito ay hindi nalikom bilang isang aklat kundi ito ay hiwa-hiwalay na mga pahina na magkakasama (o magkakasalansan) na nakasulat sa mga balat ng hayop, mga malalapad na mga buto ng hayop, mga '*likhâf*' (o mga nakabalot na balat sa katawan ng puno) ng palmera ng datiles (o '*thamr*') at iba pa, ayon sa pagkasalaysay ni Zayd Ibnu Thabit (رضي الله عنه), at ang mga '*sahâbah*' na ito na tagasulat at tagasaulo ng Qur'ân ay saulado nila ito ayon sa kung paano nagkasunud-sunod ang mga talata ('*âyah*') at kabanata ('*sûrah*') nito.

Pangalawang Yugto: ang paglikom ng Qur'ân sa kapanahunan ni Abu Bakr (رضي الله عنه) na ang ibig sabihin ay pagsasabuo nito bilang isang aklat.

Pagkatapos ng pagkamatay ng Propeta (ﷺ) ay mayroon sa mga Arabo na lumabag sa kautusan ng Islâm bilang pagtalikod sa pangatlong haligi ng Islâm ('*zakât*'), na pagkatapos silang bigyan ng babala ng tatlong beses at hindi pa rin sila nanumbalik sa Islâm ay saka pa lamang nag-utos si Abu Bakr (رضي الله عنه) bilang pinuno ng mga Muslim na humalili sa Propeta (ﷺ), ng grupo ng mga sundalo upang makipaglaban sa mga taong yaon, at ang karamihan sa mga sundalong ito na ipinadala ay mga '*sahâbah*' na mga nakasaulo ng buong Qur'ân, hanggang sa marami ang namatay sa kanila sa labanang yaon, na kung kaya, nangamba ang

ilan sa mga '*sahâbah*' na maaaring mawala ang Qur'ân kapag nawala na ang mga yaong nakasaulo nito, na kung kaya, napagpasiyahan nila na likumin at gawing isang aklat ang Dakilang Qur'ân habang nandoroon pa at buhay ang mga '*sahâbah*' na nakasaulo nito.

At ang kuwento ng pangyayaring ito ay nasa mapapanaligang '*Hadith*' ni Imâm Bukhâri, mula sa pagsasalaysay ni Zayd Ibnu Thabit (ﷺ), batay sa pagkakasalin ng kahulugan, na kanyang sinabi: "*Pinapunta ako ni Abu Bakr* (ﷺ) *sa kanya noong marami nang namatay sa labanan sa Yamamah at naroroon na kasama niya si `Umar Ibnul Khattab* (ﷺ), ***sinabi ni Abu Bakr*** (ﷺ): '*Katotohanan, si `Umar* (ﷺ) *ay dumating sa akin,* ***at kanyang sinabi***: '*Katotohanan, marami ang namatay sa labanan sa Yamamah mula sa mga tagabigkas at nakasaulo ng Qur'ân, na kung kaya, ako ay nangangamba na darami pa ang mamatay sa kanila sa iba pang labanan na magiging sanhi ng pagkawala ng karamihan na nakasaulo ng Qur'ân, at nakikita ko na nararapat na ipag-utos mo ang paglikom ng Qur'ân*.' ***Sinabi ko kay `Umar*** (ﷺ): '*Paano ko gagawin ang isang bagay na hindi ginawa ng Sugo ng Allâh* (ﷺ)*?*' ***Sinabi ni `Umar*** (ﷺ): '*Sumusumpa ako sa Allâh, na ito ay isang mabuting gawa,*' *at patuloy si `Umar* (ﷺ) *na inulit-ulit sa akin ang salitang ito hanggang sa binuksan ng Allâh ang aking puso sa bagay na ito at sumang-ayon ako sa nakikita ni `Umar* (ﷺ).'

"***Sinabi ni Zayd*** (ﷺ): '*Sinabi ni Abu Bakr* (ﷺ): '*Katotohanan, ikaw ay nasa kabataan pa at matalino na hindi ka namin napagbintangan ng anumang masamang gawain, at katotohanan na ikaw ang pinakapangunahing tagasulat ng* '***Wahi***' *para sa Sugo ng Allâh* (ﷺ)*, na kung kaya, pagsama-samahin mo at tipunin ang lahat ng mga pahina ng Qur'ân*.'

"*At sumusumpa ako sa Allâh na kung pinag-utusan lamang nila ako ng paglipat ng isa sa mga kabundukan ay hindi magiging mahirap sa akin, na hihigit sa kanilang ipinag-utos sa akin na paglikom ng Qur'ân*.

"***Aking sinabi***: '*Paano ninyo gagawin ang isang bagay na hindi ginawa ng Sugo ng Allâh?*(ﷺ)' *Sinabi ni Abu Bakr* (ﷺ): '*Sumusumpa ako sa Allâh, na ito ay isang mabuting gawa!*' *At patuloy si Abu Bakr na inulit-ulit sa akin ang salitang ito hanggang sa binuksan ng Allâh ang aking kalooban na katulad ng pagbukas Niya sa kalooban ni Abu Bakr at kalooban ni `Umar* (*na kinalugdan silang dalawa ng Allâh*)*, na kung kaya, pinagsama-sama ko at tinipon ang lahat ng pahina ng Dakilang Qur'ân mula sa mga balat ng hayop at sa mga* '*likhâf*' *at sa mga kalooban ng mga kalalakihan na nakasaulo nito, hanggang sa mapag-alaman ko na ang nakasaulo lamang ng dulo o huling talata ng* '***Surat At-Tawbah***' *ay si Abu Khuzaymah Al-Ansari* (ﷺ), na wala akong natagpuan na nakasaulo nito mula sa kanila maliban sa kanya, na sa talatang yaon ay sinabi ng Allâh, batay sa pagkakasalin ng kahulugan: "*At kapag tumalikod ang mga* '*Mushrikûn*' *at ang mga* '*Munâfiqûn*' *sa paniniwala sa iyo, O Muhammad* (ﷺ)*, sabihin mo sa kanila*: '*Sapat na sa akin ang Allâh* (ﷻ) *at sapat na sa akin ang Kanyang pangangalaga*

*sa anumang aking mga suliranin, '**Lâ ilâha illa Huwa**' – walang sinumang diyos na sinasamba o bukod-tanging may karapatan at karapat-dapat lamang na sambahin kundi Siya, sa Kanya ako nagtitiwala at sa Kanya ko ipinauubaya ang lahat hinggil sa akin; dahil Siya sa katotohanan ang aking Tagapangalaga at Siya ang '**Rabbul `Arshil Adzeem**' – '*Rabb*' *na Nagmamay-ari ng Dakilang* '*`Arsh*' (*Trono*), *na ito ang pinakadakila sa lahat ng Kanyang mga nilikha.*'"* Ang mga kapaliwanagan ng Al-Qur'ân Al-Kareem sa madali nitong pagkaunawa, Surat At-Tawbah 9:129.

Pagkatapos malikom ang lahat ng ito bilang isang Aklat ay nanatili ito kay Abu Bakr (ﷺ) hanggang sa kanyang pagkamatay. At ang pagkatapos niya ay kay `Umar (ﷺ) naman hanggang sa kanyang pagkamatay din, pagkatapos ay nailipat ito sa pangangalaga ng anak ni `Umar (ﷺ) na si Hafsah (*radiyallâhu `anha*) na isa sa mga asawa ni Propeta Muhammad (ﷺ).

Pangatlong Yugto: Ang pagkalikom ng Dakilang Qur'ân bilang isang Aklat, na ang ibig sabihin ay ang pagsasagawa ng mga kopya nito sa kapanahunan ni `Uthman Ibn Affan (ﷺ).

Noong lumawak na ang nasasakupan ng Islâm at kumalat na ang mga '*sahâbah*' sa iba't ibang lugar na napasok ng Islâm upang ituro ang Dakilang Qur'ân at ang mga alituntunin ng Islâm, ang bawa't '*sahâbah*' ay binibigkas niya ang Dakilang Qur'ân ayon sa kanyang narinig sa Propeta (Muhammad ﷺ), at dapat na mabatid na mayroong pitong kilalang pamamaraan sa pagbibigkas ng Qur'ân mula sa Propeta, na kung kaya, mayroon sa kanila na ang kanyang pagbibigkas ay hindi napatunayan ang ganoong pagkabigkas ayon sa huling pagbigkas ni Anghel Jibril (عليه السلام) sa kabuuan ng Qur'ân, na kung kaya, ang mga taga-Sham ay nagbabasa ng Dakilang Qur'ân ayon sa kanilang natutunan na pagbibigkas mula kay `Ubay Ibn Ka`b (ﷺ). At maaaring sila ay makapagbigkas ng pamamaraan na hindi narinig ng mga taga-Iraq, at ang mga taga-Iraq naman ay binibigkas nila ang Qur'ân ayon sa kanilang natutunan na pagbibigkas kay Abdullah Ibn Mas`ud (ﷺ), at maaaring sila ay makapagbigkas ng pamamaraan na hindi narinig ng mga taga-Sham, kaya minamali nila ang isa't isa at nagbibintangan sila sa isa't isa ng paglabag sa kautusan.

Si `Uthman (ﷺ) naman ay ganoon din ang kanyang nakikita sa Al-Madinah Al-Munawwarah, sa katunayan ay may nangyari na ang isang tagaturo ng pagbibigkas ng Qur'ân ay nakapagturo ng isang pamamaraan ng pagbibigkas at ang ibang guro naman ay ibang pamamaraan ang kanyang itinuturo na pagbibigkas, na kung kaya, kapag nagkatagpo ang kanilang mag-aaral na kabataan ay kapwa pinupuna ang paraan ng pagbibigkas at nagtatanggihan sa isa't isa, gayong katotohanan ay tama silang lahat sa kanilang pagbibigkas subali't hindi dumating sa kanila ang ganoong kaalaman.

At ang pangyayaring ito ay nakarating kay `Uthman (ﷺ). At siya ay tumayo at nagbigay ng payo at kanyang sinabi: *"Kayo ay nasa akin pa subali't kayo ay hindi na nagkakasundu-sundo, at nagpapaligsahan sa pagbibigkas kung sino ang tama, na kung kaya, kung ang ganitong pangyayari ay naganap mismo rito sa aking harapan ay gaano pa kaya roon sa kanila na nakatira sa mga malalayong lugar, ay seguradong mas matindi ang kanilang pagkakasalungatan, na kung kaya, magsama-sama kayo, O mga tagasunod ni Muhammad at magsulat kayo ng Qur'ân para maging batayan ng mga tao, na gawing iisa na lamang ang paraan ng pagbibigkas*."

Sa isa pang Hadith ni Imam Bukhari, ang kuwento ng paglikom na ito ayon sa pagkasalaysay ni Anas Ibnu Malik, na kanyang sinabi: *"Katotohanan, si Hudhayfah Ibnul Yaman* (ﷺ) *ay dumating kay `Uthman* (ﷺ) *na kung saan kasama ng mga nakipaglaban na mga taga-Sham noong kanilang pasukin ang Armenia at Adrabijan* (*bahagi ng Russia*) *na kasama ang mga taga-Iraq at matindi ang pagkagulat ni Hudhayfah sa kanilang pagkakaiba sa pagbibigkas ng Qur'ân, at sinabi ni Hudhayfah kay `Uthman* (ﷺ): *"O Amir Al-Mu`minin, agapan mo ang 'Ummah'* (*sambayanan*) *na ito bago sila magkasalungatan sa Aklat na Qur'ân na katulad ng pagkakasalungatan ng mga Hudyo at mga Kristiyano, na kung kaya, nag-utos si `Uthman* (ﷺ) *ng tao tungo kay Hafsah na kanyang sinabi*: *Ipadala mo sa amin ang 'Mushaf'* (*Qur'ân*) *at kokopya kami mula rito ng maraming kopya, pagkatapos ay ibabalik ito sa iyo, kaya ipinadala ni Hafsah* ('*radiyallâhu `anha*') *ang 'Mushaf' kay `Uthman* (ﷺ)."

Mula rito ay gumawa sila ng pitong kopya, na pinangunahang muli ni Zayd Ibnu Thabit (ﷺ) kasama ang ilang mga Pantas sa Qur'ân. Nang makumpleto na nila ang pagkakakopya rito, muli nilang ibinalik kay Hafsah ('*radiyallâhu `anha*') ang orihinal. Mula sa pitong kopyang ito, ang isa ay ipinadala nila sa Makkah, ang isa ay sa Syria, ang isa ay sa Basrah, ang isa ay sa Kufah, ang isa ay sa Yemen, ang isa ay sa Bahrain, at ang isa ay hinabilin nila sa kapital o kabisera, ang Al-Madeenah. Sa bawa't kopya ng Qur'ân na ipinadala sa bawa't lugar ay may kasamang isang maalam sa pagbibigkas ng Qur'ân upang magturo sa kanila, nang sa gayon ay maiwasan ang anumang suliranin na maaaring mangyari sa darating na panahon.

Ang mga Muslim noon ay mayroong mga nakatabi na personal nilang kopya na mga baha-bahagi ng Kapahayagan ng Qur'ân, bale ito iyong mga nalikom nila. Subali't, dahil sa napagsama na ang buong Qur'ân bilang isang Aklat, na kung kaya, inutusan silang lahat ni `Uthman (ﷺ) na sunugin ang kanilang mga personal na kopya o anumang pinanghahawakan nilang mga pahina ng Qur'ân na hindi buo ang pagkakalikom upang maiwasan ang '*fitnah*' (pagkakasalungatan o kaguluhan).

Samakatuwid, sinunog nilang lahat ang kanilang mga personal na kopya, at ginawa nilang basehan ang binuo bilang isang aklat na pinagkasunduan ng lahat,

na kung kaya, ito bale ang naging opisyal na kopya, na tinawag na *Mushaf `Uthman*. Sa ganitong paraan napangalagaan ang Qur'ân mula sa pagbabago at pagkawala: Sinabi ng Allah (ﷻ) batay sa pagkakasalin: "*Walang pag-aalinlangan, Kami ang nagbaba ng Qur'ân kay Propeta Muhammad at walang pag-aalinlangan na Kami rin ang patuloy na mangangalaga nito mula sa pagdaragdag o pagbabawas, o sa anumang kasiraan*." Ang mga kapaliwanagan ng Al-Qur'ân Al-Kareem sa madali nitong pagkaunawa, Surat Al-Hijr 15:9.

At itong paglikom ay nangyari noong patapos na ang taon na ika-24 at paumpisa ng taon na ika-25 ng Hijrah ayon sa pagkasalaysay ni Ibnu Hajar Al-Asqalani, '*rahimahullâh*,' at pinili ni `Uthman (ﷺ) ang apat sa mga '*sahâbah*' sa tungkuling ito na sina ay Zayd Ibnu Thabit (ﷺ), `Abdullah Ibnu Zubayr (ﷺ), Said Ibnul `As (ﷺ) at saka si Abdulrahman Ibnul Harith Ibnu Hisham (ﷺ), na itong tatlong huli ay mula sa angkan ng Quraysh.

الاستعاذة

Al-Isti`â-dha – Ang paghingi ng kalinga sa Allah o Pagpapaadya

(أعوذ بالله من الشيطان الرجيم)

(*a-` û-dhu bil-lâ-hi mi-nash-shay-tânir rajeem*)

Ginawang panuntunan ng Allâh (ﷻ) sa lahat ng nagbabasa ng Dakilang Qur'ân, na hilingin ang kalinga Niya mula sa '*Shaytân*' na isinumpa, na Kanyang (ﷻ) sinabi batay sa pagkakasalin: "*At kung nais mo, O ikaw na naniwala sa Allâh, na bigkasin ang anumang talata sa Kabanal-banalan na Qur'ân ay hilingin mo ang kalinga ng Allâh* (ﷻ) *mula sa kasamaan ni* '*Shaytân*' *na isinumpa at inilayo mula sa Awa ng Allâh.*" (Qur'ân, Sûrat an-Nahl 16:98)

Dahil sa ang Dakilang Qur'ân ay gabay sa sangkatauhan at lunas sa mga sakit na pagkaligaw ng puso. At si '*Shaytân*' ay nagdudulot ng mga masasama at mga paglilinlang, na kung kaya, inutusan ng Allâh (ﷻ) ang lahat ng nagbabasa ng Qur'ân na gawin nilang Tagapangalaga ang Allâh (ﷻ) mula sa isinumpang '*Shaytân*' at sa kanyang pambubuyo, at sa kasamaan ng kanyang mga tagasunod.

At nagkasundo ang mga Pantas ng Islam na ang *isti`âdha* ay hindi kabilang sa Dakilang Qur'ân, na kung kaya, hindi ito naisulat sa Qur'ân.

At ang kahulugan ng ***"a-`û-dhu bil-lâh"*** ay hinihingi ko tanging sa Allâh lamang na nag-iisa, ang Kanyang kalinga, nagpapakupkop ako sa Kanya at hinihiling ko na pangalagaan Niya ako;

"mi-nash-shay-tân" --- mula kay '*Shaytân*' at sa lahat ng mga walang-galang na masuwayin mula sa mga jinn at mga tao, na nililihis niya ako sa pagsunod sa aking '***Rabb***' (Allâh ﷻ) na Tagapaglikha at sa pagbabasa ng Kanyang Aklat;

"ar-rajeem" --- ang isinumpa na malayo sa lahat ng kabutihan. Ito ang kahulugan ng *isti`âdha.*

PAHINA	MGA NILALAMAN	ARABIC
1	**I – Sûrat Al-Fâtihah** [1] [**Kabanata Al-Fâtihah** – Ang Pambungad]	**سورة الفاتحة 1**
5	**II – Sûrat Al-Baqarah** [2] [**Kabanata Al-Baqarah –** Ang Baka]	**سورة البقرة 2**
107	**III – Sûrat Ãle `Imrân** [3] [**Kabanata Ãle `Imrân** – Ang Pamilya ni `Imrân]	**سورة آل عمران 3**
163	**IV – Sûrat An-Nisâ`** [4] [**Kabanata An-Nisâ`** – Ang mga Kababaihan]	**سورة النساء 4**
223	**V – Sûrat Al-Mâ`idah** [5] [**Kabanata Al-Mâ`idah –** Ang Hapag-Kainan na may mga Nakalatag na mga Pagkain mula sa Kalangitan]	**سورة المائدة 5**
271	**VI – Sûrat Al-An`âm** [6] [**Kabanata Al-An`âm** – Ang mga Hayop]	**سورة الأنعام 6**
320	**VII – Sûrat Al-A`râf** [7] [**Kabanata Al-A`râf** – Ang Mataas na Lugar]	**سورة الأعـــراف 7**
373	**VIII – Sûrat Al-Anfâl** [8] [**Kabanata Al-Anfâl** – Ang mga Nakuha sa Labanan na mga Yaman]	**سورة الأنفال 8**
394	**IX – Sûrat At-Tawbah** [9] [**Kabanata At-Tawbah** – Ang Pagsisisi]	**سورة التـــوبة 9**
436	**X – Sûrat Yûnus** [10] [**Kabanata Yûnus** – (Si Propeta) Yûnus (Jonah ﷺ)]	**سورة يونس 10**
462	**XI – Surat Hûd** [11] [**Kabanata Hûd** – (Si Propeta) Hûd ﷺ]	**سورة هود 11**
491	**XII – Sûrat Yûsuf** [12] [**Kabanata Yûsuf** – (Si Propeta) Joseph ﷺ]	**سورة يوسف 12**
518	**XIII – Sûrat Ar-Ra`d** [13] [**Kabanata Ar-Ra`d** – Ang Kidlat]	**سورة الرعد 13**

PAHINA	MGA NILALAMAN	ARABIC
531	**XIV – Sûrat Ibrâhîm** [14] [**Kabanata Ibrâhîm** – (Si Propeta) Abraham ﷺ]	**سورة إبراهيم 14**
545	**XV – Sûrat Al-Hijr** [15] [**Kabanata Al-Hijr** – Mga Malalaking Bato na Gabundok o mga Batong Bundok]	**سورة الحجر 15**
559	**XVI – Sûrat An-Nahl** [16] [**Kabanata An-Nahl** – Ang mga Bubuyog]	**سورة النحل 16**
590	**XVII – Sûrat Al-Isrâ`** [17] [**Kabanata Al-Isrâ`** – Ang Paglalakbay Sa Gabi]	**سورة الإسراء 17**
617	**XVIII – Surat Al-Kahf** [18] [**Kabanata Al-Kahf** – Ang Yungib]	**سورة الكهف 18**
641	**XIX – Sûrat Maryam** [19] [**Kabanata Maryam** – (Si Birheng) Maria ﷺ]	**سورة مريـــم 19**
656	**XX – Sûrat Tâ-Hâ** [20] [Kabanata Tâ-Hâ – (Mga Titik) Tâ-Hâ]	**سورة طه 20**
676	**XXI – Sûrat Al-Anbiyâ`** [21] [**Kabanata Al-Anbiyâ`** – Ang mga Propeta	**سورة الأنبياء 21**
697	**XXII – Sûrat Al-Hajj** [22] [**Kabanata Al-Hajj** – Ang Paglalakbay (sa Banal na Tahanan ng Pagsamba sa Allâh ﷻ)]	**سورة الحج 22**
720	**XXIII – Sûrât Al-Mu`minûn** [23] [**Kabanata Al-Mu`minûn** – Ang Mga Mananampalataya]	**سورة المؤمنون 23**
737	**XXIV – Surât An-Nûr** [24] [**Kabanata An-Nûr** – Ang Liwanag]	**سورة النور 24**
757	**XXV – Surât Al-Furqân** [25] [Kabanata Al-Furqân – Ang Pamantayan]	**سورة الفرقان 25**
773	**XXVI – Surât Ash-Shu`arâ`** [26] [**Kabanata Ash-Shu`arâ`** – Ang Mga Manunula]	**سورة الشعراء 26**
800	**XXVII – Sûrat An-Naml** [27] [**Kabanata An-Naml** – Ang Mga Langgam]	**سورة النمل 27**

PAHINA	MGA NILALAMAN	ARABIC
820	**XXVIII – Sûrat Al-Qasas** [28] [**Kabanata Al-Qasas** – Ang Pagsasalaysay]	سورة القصص **28**
842	**XXIX – Sûrat Al-`Ankabût** [29] [**Kabanata Al-`Ankabût** – Ang Gagamba]	سورة العنكبوت **29**
858	**XXX – Sûrat Ar-Rûm** [30] [**Kabanata Ar-Rûm** – Ang Mga Romano]	سورة الروم **30**
873	**XXXI – Sûrat Luqmân** [31] [**Kabanata Luqmân** – Si Luqmân]	سورة لـــقمان **31**
882	**XXXII – Sûrat As-Sajdah** [32] [**Kabanata As-Sajdah** – Ang Pagpapatirapa]	سورة السجدة **32**
889	**XXXIII – Sûrat Al-Ahzâb** [33] [**Kabanata Al-Ahzâb** – Ang Mga Nagtulung-tulong Na Grupo]	سورة الأحزاب **33**
911	**XXXIV – Sûrat Saba`** [34] [**Kabanata Saba`** – Sambayanan ng Saba`]	سورة سبإ **34**
924	**XXXV – Sûrat Fâṭir** [35] [**Kabanata Fâṭir** – Ang Nagpanimula ng Paglikha]	سورة فـــاطر **35**
935	**XXXVI – Sûrat Yã-Sĩn** [36] [Kabanata Yã-Sĩn – (Mga Titik) Yã-Sĩn]	سورة يـــس **36**
948	**XXXVII – Sûrat As-Sâffât** [37] [**Kabanata As-Sâffât** – Ang Mga Yaong Nakahanay Nang Pantay-Pantay na mga Anghel]	سورة الصافات **37**
967	**XXXVIII – Sûrat Sãd** [38] [**Kabanata Sãd** – (Ang Titik) Sãd]	سورة ص **38**
981	**XXXIX – Surât Az-Zumar** [39] [**Kabanata Az-Zumar** – Ang Mga Grupo]	سورة الزمر **39**
1002	**XL – Sûrat Ghâfir** [40] [**Kabanata Ghâfir** – Ang Tagapagpatawad]	سورة غـــافر **40**
1023	**XLI – Sûrat Fussilat** [41] [**Kabanata Fussilat** – Nilinaw At Ipinaliwanag Ang Mga Ito Nang Ganap]	سورة فصّلت **41**

PAHINA	MGA NILALAMAN	ARABIC
1036	**XLII – Sûrat Ash-Shûrã** [42] [**Kabanata Ash-Shûrã** – Ang Pagsangguni]	**سورة الشورى 42**
1051	**XLIII – Sûrat Az-Zukhruf** [43] [**Kabanata Az-Zukhruf** – Mga Palamuti]	**سورة الزخرف 43**
1069	**XLIV – Sûrat Ad-Dukhân** [44] [**Kabanata Ad-Dukhân** – Ang Usok]	**سورة الدخان 44**
1078	**XLV – Sûrat Al-Jâthiyah** [45] [**Kabanata Al-Jâthiyah** – Ang Paninikluhod]	**سورة الجاثية 45**
1087	**XLVI – Sûrat Al-Ahqâf** [46] [**Kabanata Al-Ahqâf** – Mga Kurba Ng Mga Buhangin (o Mga Lambak Na Buhangin)]	**سورة الأحقاف 46**
1096	**XLVII – Sûrat Muhammad** [47] [**Kabanata Muhammad** – (Si Propeta) Muhammad ﷺ]	**سورة محـــمـــد 47**
1105	**XLVIII – Sûrat Fath** [48] [**Kabanata Al-Fath** – Ang Malinaw na Tagumpay o Pangingibabaw]	**سورة الفتح 48**
1114	**XLIX – Sûrat Al-Hujurât** [49] [**Kabanata Al-Hujurât** – Ang Mga Tirahan]	**سورة الحجرات 49**
1119	**L – Sûrat Qâf** [50] [**Kabanata Qâf** – (Ang Titik) Qâf]	**سورة ق 50**
1126	**LI – Sûrat Adh-Dhâriyât** [51] [**Kabanata Adh-Dhâriyât** – Ang Mga Hangin Na Nagpapakalat Ng Mga Alikabok]	**سورة الذاريات 51**
1133	**LII – Sûrat At-Tûr** [52] [**Kabanata At-Tûr** – (Ang Bundok ng) Tûr]	**سورة الطور 52**
1140	**LIII – Sûrat An-Najm** [53] [**Kabanata An-Najm** – Ang Bituin]	**سورة النجم 53**
1147	**LIV – Sûrat Al-Qamar** [54] [**Kabanata Al-Qamar** – Ang Buwan]	**سورة القمر 54**
1155	**LV – Sûrat Ar-Rahmân** [55] **[Kabanata Ar-Rahmân** – Ang Pinakamahabagin]	**سورة الرحمن 55**

PAHINA	MGA NILALAMAN	ARABIC
1165	**LVI – Sûrat Al-Wâqi`ah** [56] [**Kabanata Al-Wâqi`ah** – Ang Matinding Pangyayari]	سورة الواقعة **56**
1172	**LVII – Sûrat Al-Hadîd** [57] [**Kabanata Al-Hadîd** – Ang Bakal]	سورة الحديد **57**
1182	**LVIII – Sûrat Al-Mujâdilah** [58] [**Kabanata Al-Mujâdilah** – Ang Babaing Sumasangguni]	سورة المجادلة **58**
1190	**LIX – Sûrat Al-Hashr** [59] [**Kabanata Al-Hashr** – Ang Pagtitipon]	سورة الحشر **59**
1199	**LX – Sûrat Al-Mumtahanah** [60] [**Kabanata Al-Mumtahanah** – Ang Babae na Sinubok]	سورة الممتحنة **60**
1204	**LXI – Sûrat As-Saff** [61] [**Kabanata As-Saff** – Ang Hanay o ang Hilera]	سورة الصف **61**
1208	**LXII – Sûrat Al-Jumu`ah** [62] [**Kabanata Al-Jumu`ah** – Ang (Araw ng) Jumu`ah (Biyernes)]	سورة الجمعة **62**
1211	**LXIII – Sûrat Al-Munâfiqûn** [63] [**Kabanata Al-Munâfiqûn** – Ang Mga Mapagkunwari]	سورة المنافقون **63**
1214	**LXIV – Sûrat At-Taghâbun** [64] [**Kabanata At-Taghâbun** – Ang Pagiging Talunan (ng mga papasok sa Impiyerno)]	سورة التغابن **64**
1219	**LXV – Sûrat At-Talâq** [65] [**Kabanata At-Talâq** – Ang Paghihiwalay (o Diborsiyo)]	سورة الطلاق **65**
1223	**LXVI – Sûrat At-Tahrîm** [66] [**Kabanata At-Tahrîm** – Ang Pagbabawal o Pagpipigil]	سورة التحريم **66**
1227	**LXVII – Sûrat Al-Mulk** [67] [**Kabanata Al-Mulk** – Ang Kaharian]	سورة المـــلك **67**
1233	**LXVIII – Sûrat Al-Qalam** [68] [**Kabanata Al-Qalam** – Ang Panulat]	سورة القـــلم **68**

PAHINA	MGA NILALAMAN	ARABIC
1240	**LXIX – Sûrat Al-Hâqqah** [69] [**Kabanata Al-Hâqqah** – Ang Pangyayari Na Hindi Maaaring Pigilin]	سورة الــحاقة **69**
1244	**LXX – Sûrat Al-Ma`ârij** [70] [**Kabanata Al-Ma`ârij** – Ang Mga Daan Ng Pag-Akyat o Pag-angat]	سورة الــمعارج **70**
1247	**LXXI – Sûrat Nûh** [71] [**Kabanata Nûh** – (Si Propeta) Nûh (Noah)]	سورة نــوح **71**
1251	**LXXII – Sûrat** '***Al-Jinn***' [72] [**Kabanata '*Al-Jinn*'** – Ang mga '*Jinn*']	سورة الجــن **72**
1257	**LXXIII – Sûrat Al-Muzzammil** [73] [**Kabanata Al-Muzzammil** – Ang Nagtalukbong ng Buong Katawan]	سورة الــمــزمل **73**
1261	**LXXIV – Sûrat Al-Muddaththir** [74] [**Kabanata Al-Muddaththir** – Ang Nagbalabal (o Nagtakip Ng Katawan)]	سورة الــمــدثر **74**
1266	**LXXV – Sûrat Al-Qiyâmah** [75] [**Kabanata Al-Qiyâmah** – Ang Pagkabuhay Na Mag-uli]	سورة القــيامة **75**
1269	**LXXVI – Sûrat Al-Insân o Ad-Dahr** [76] [**Kabanata Al-Insân o Ad-Dahr** – Ang Tao o Ang Panahon]	سورة الإنســان **76**
1274	**LXXVII – Sûrat Al-Mursalât** [77] [**Kabanata Al-Mursalât** – Yaong Mga Ipinapadala (Na Mga Hangin O Mga Anghel)]	سورة الــمرسلات **77**
1279	**LXXVIII – Sûrat An-Naba`** [78] [**Kabanata An-Naba`** – Ang Balita]	سورة الــنبإ **78**
1283	**LXXIX – Sûrat An-Nâzi`ât** [79] [**Kabanata An-Nâzi`ât** – Yaong Mga Humahablot (Ng Mga Kaluluwa)]	سورة الــنــازعــات **79**
1287	**LXXX – Sûrat `Abasa** [80] [**Kabanata `Abasa** – Nagkunot ng Noo]	سورة عــبــس **80**
1290	**LXXXI – Sûrat At-Takwîr** [81] [**Kabanata At-Takwîr** – Ang Pagpulupot]	سورة الــتكويــر **81**

PAHINA	MGA NILALAMAN	ARABIC
1292	**LXXXII – Sûrat Al-Infitâr** [82] [**Kabanata Al-Infitâr** – Ang Pagkakasambulat (o Pagkakawasak Ng Mga Kalangitan)]	**سورة الانفـــطار 82**
1293	**LXXXIII – Sûrat Al-Mutaffifîn** [83] [**Kabanata Al-Mutaffifîn** – Ang Mga Mandaraya]	**سورة الـــمطـــففين 83**
1296	**LXXXIV – Sûrat Al-Inshiqâq** [84] [**Kabanata Al-Inshiqâq** – Ang Pagkakabiyak-biyak]	**سورة الانشقاق 84**
1299	**LXXXV – Sûrat Al-Burûj** [85] [**Kabanata Al-Burûj** – Ang mga Dakilang Bituin]	**سورة البروج 85**
1301	**LXXXVI – Sûrat At-Târiq** [86] [**Kabanata At-Târiq** – Bituin na Naglalagos ang Liwanag nito sa Kaningningan]	**سورة الطـــارق 86**
1302	**LXXXVII – Sûrat Al-A`lã** [87] [**Kabanata Al-A`lã** – Ang Kataas-Taasan]	**سورة الأعـــلى 87**
1304	**LXXXVIII – Sûrat Al-Ghâshiyah** [88] [**Kabanata Al-Ghâshiyah** – Ang Kagimbal-gimbal]	**سورة الغـــاشـــيـــة 88**
1306	**LXXXIX – Sûrat Al-Fajr** [89] [Ang Pamimitak ng Liwanag]	**سورة الفـــجـــر 89**
1308	**XC – Sûrat Al-Balad** [90] [**Kabanata Al-Balad** – Ang Lungsod (ng Makkah)]	**سورة الـــبـــلـــد 90**
1310	**XCI – Sûrat Ash-Shams** [91] [**Kabanata Ash-Shams** – Ang Araw]	**سورة الـــشـــمـــس 91**
1311	**XCII – Sûrat Al-Layl** [92] [**Kabanata Al-Layl** – Ang Gabi]	**سورة الـــلـــيـــل 92**
1313	**XCIII – Sûrat Adh-Dhuhâ** [93] [**Kabanata Adh-Dhuhâ** – Ang Umaga]	**سورة الضـــحى 93**
1314	**XCIV – Sûrat Ash-Sharh** [94] [**Kabanata Ash-Sharh** – Ang Kaginhawahan	**سورة الـــشـــرح 94**
1315	**XCV – Sûrat At-Tîn** [95] [**Kabanata At-Tîn** – Ang Igos]	**سورة الـــتـــين 95**

PAHINA	MGA NILALAMAN	ARABIC
1316	**XCVI – Sûrat Al-`Alaq** [96] [**Kabanata Al-`Alaq** – Ang Namuong Dugo]	سورة العلق **96**
1318	**XCVII – Sûrat Al-Qadr** [97] [**Kabanata Al-Qadr** – Ang (Gabi Ng) Qadr]	سورة القدر **97**
1318	**XCVIII – Sûrat Al-Bayyinah** [98] [**Kabanata Al-Bayyinah** – Ang Malinaw Na Palatandaan]	سورة البينة **98**
1320	**XCIX – Sûrat Az-Zalzalah** [99] [**Kabanata Az-Zalzalah** – Ang Pangingisay o Kombulsiyon]	سورة الزلزلة **99**
1321	**C – Sûrat Al-`Âdiyât** [100] [**Kabanata Al-`Âdiyât** – Yaong Mga Rumaragasa (Tumatakbo)]	سورة العاديات **100**
1322	**CI – Sûrat Al-Qâri`ah** [101] [**Kabanata Al-Qâri`ah** – Ang Malagim Na Pangyayari]	سورة القارعة **101**
1323	**CII – Sûrat At-Takâthur** [102] [**Kabanata At-Takâthur** – Ang Paligsahan Hinggil Sa Makamundong Bagay]	سورة التكاثر **102**
1324	**CIII – Sûrat Al-`Asr** [103] [**Kabanata Al-`Asr** – Ang Panahon]	سورة العصر **103**
1324	**CIV – Sûrat Al-Humazah** [104] [**Kabanata Al-Humazah** – Ang Naninira Ng Kapwa]	سورة الهمزة **104**
1325	**CV – Sûrat Al-Fîl** [105] [**Kabanata Al-Fîl** – Ang Elepante]	سورة الفيل **105**
1326	**CVI – Sûrat Quraysh** [106] [**Kabanata Quraysh** – (Angkan ng) Quraysh]	سورة قريش **106**
1326	**CVII – Sûrat Al-Mâ`ûn** [107] [**Kabanata Al-Mâ`ûn** – Ang Mga Maliliit Na Mga Kabutihan]	سورة الماعون **107**
1327	**CVIII – Sûrat Al-Kawthar** [108] [**Kabanata Al-Kawthar** – Isang Ilog Sa Al-Jannah Na Al-Kawthar]	سورة الكوثر **108**

PAHINA	MGA NILALAMAN	ARABIC
1328	**CIX – Sûrat Al-Kâfirûn** [109] [**Kabanata Al-Kâfirûn** – Ang mga Walang Pananampalataya]	سورة الـكـافرون **109**
1328	**CX – Sûrat An-Nasr** [110] [**Kabanata An-Nasr** – Ang Tulong]	سورة الـنـصـر **110**
1329	**CXI – Sûrat Al-Masad** [111] [**Kabanata Al-Masad** – Ang Hibla ng Palmera]	سورة الـمـسـد **111**
1330	**CXII – Sûrat Al-Ikhlâs** [112] [**Kabanata Al-Ikhlâs** – Ang Kadalisayan]	سورة الإخلاص **112**
1330	**CXIII – Sûrat Al-Falaq** [113] [**Kabanata Al-Falaq** – Ang Pagbubukang-liwayway]	سورة الـفـلق **113**
1331	**CXIV – Sûrat An-Nâs** [114] [**Kabanata An-Nâs** – Ang Sangkatauhan]	سورة الـنـاس **114**
I-XVIII	**TALATINIGAN**	

سورة الفاتحة 1

I – Sûrat Al-Fâtihah

[**Kabanata Al-Fâtihah** – Ang Pambungad]

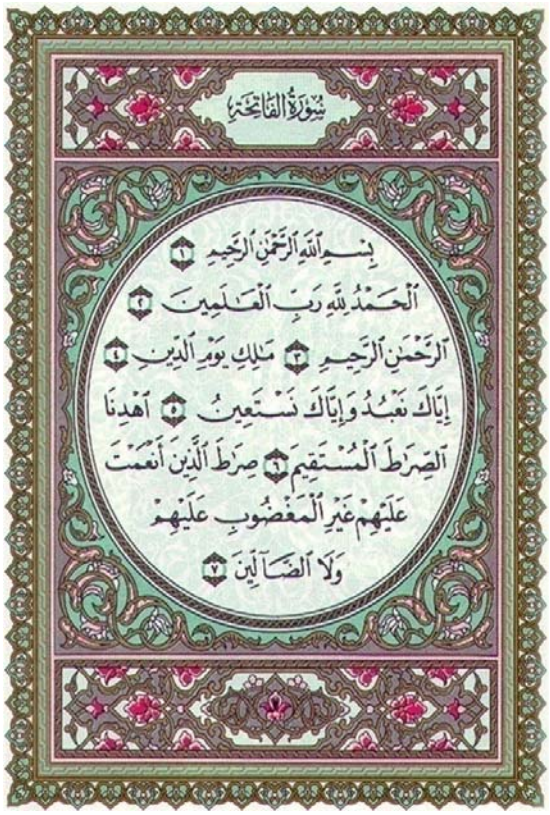

Ito ay pinangalanang '*Al-Fâtihah*' dahil sa ito ang pinakapambungad ng Dakilang Qur'ân. Gayon pa man, tinatawag din itong '*Al-Mathâni*' (na ang ibig sabihin ay ang inuulit-ulit) dahil sa ito ay palaging binabasa sa bawa't '*rak`ah*'[1] o yunit ng '*Salâh*' (pagdarasal); at maliban sa mga ito, mayroon pa rin itong iba't ibang pangalan.

1. "***Bis-mil-lâh***" - magsisimula ako sa Ngalan ng Allâh (ﷻ), bilang paghahangad ng tulong, gabay at katugunan Niya. Ang salitang "*Allâh*" ay Pangngalang Pantangi ng "*Rabb*"[2] na Tagapaglikha (*Tabâraka wa Ta`ala*), na Siya lamang ang nararapat na sambahin at wala nang iba pa. Ito ay bukod-tangi sa Kanyang mga Pangalan, at ito ay

[1]Upang mapanatili ang tunay na kahulugan nito at ng ilan pang mga salita, minabuti namin na panatilihin ang mga ito sa orihinal na '*Arabic*' at ipinaliwanag na lamang namin ang ibig sabihin ng mga ito; na kung kaya, mangyari lamang na tingnan ang kahulugan ng salitang ito at ng iba pa, sa Talatinigan na nasa duluhan ng babasahing ito o di kaya ay nasa ikalawang tomo (*vol*. II) kung ito ay pagdadalawahin.

[2]Tulad halimbawa ng salitang '*Rabb*' – Ang salitang '*Ar-Rabb*' ay isa sa mga katangian ng Allâh (ﷻ), at ito talaga ang aktuwal na salitang ginamit sa Kabanal-banalan na Qur'ân. Magkagayunpaman, sa lengguwaheng Filipino, walang angkop na salita ang maaaring itumbas upang maging kasingkahulugan ng salitang '*Rabb.*' Ito ay mangangailangan pa ng lubos na pagpapaliwanag upang maunawaan ito at di-mabigyan ng limitadong kahulugan. Ang ibig sabihin nito: ang Allâh (ﷻ), Siya ang Nag-iisa at Bukod-Tanging Panginoon ng lahat ng mga nilalang, ng mga kalangitan at kalupaan, at ang lahat ng nasa pagitan ng mga ito, Siya ang Tagapaglikha, ang Nagmamay-ari ng lahat, ang Hari, ang Pinakamakapangyarihan, ang Tagapamahala, ang Tagapangalaga, ang Tagapagkaloob, ang Tagapagpanatili, ang Tagapagtustos, ang Tagapagtatag, ang Pinakamapagmahal, ang Tagapagbigay ng kasiguruhan at iba pa. Kung kaya, hindi makatarungang isalin lamang ito sa salitang '*Panginoon*' o '*Lord* ' dahil sa mag-iiba ang kahulugan nito, na nagiging sanhi tuloy ng pagsamba ng ibang tao sa hindi talagang tunay na dapat sambahin. Kaya't iminumungkahi sa lahat na panatilihin ito sa orihinal nitong salita.

hindi maaaring ipangalan sa iba. "***Ar-Rah-mâ-nir Ra-heem***" – ang salitang "***Ar-Rahmân***" --- saklaw ng Kanyang habag ang lahat ng Kanyang mga nilikha. Ang "***Ar-Raheem***" --- Labis-Labis ang Kanyang awa at pagmamahal nang ganap sa mga mananampalataya. Na ang dalawang ito (ang "***Ar-Rahmân***" at "***Ar-Raheem***") ay kabilang sa Kanyang mga Pangalan.

2. "***Al-ham-du-lil-lâ-hi Rab-bil `Â-la-mîn***" – ang lahat ng papuri ay nararapat lamang sa Allâh (ﷻ) na "*Rabb*" na Tagapaglikha ng lahat ng mga nilalang. Ito ay papuri ng Allâh (ﷻ) sa Kanyang Sarili, na kalakip ang Kanyang pag-uutos sa Kanyang mga alipin (na Siya ay purihin nila). Na Siya lamang ang karapat-dapat (sa mga papuring) ito dahil sa Siya lamang ang Lumikha ng lahat, ang Tagapangasiwa nito, ang Tagapangalaga sa lahat ng Kanyang mga nilikha sa pamamagitan ng Kanyang mga biyaya; at pamamatnubay Niya sa Kanyang tunay at minamahal na mga alipin tungo sa '*Eemân*' (Pananampalataya) at paggawa ng mabuti.

3. "***Ar-Rah-mâ-nir Ra-heem***" – ang salitang "***Ar-Rahmân***" --- saklaw ng Kanyang habag ang lahat ng Kanyang mga nilikha. Ang "***Ar-Raheem***" --- Labis-Labis ang Kanyang awa at pagmamahal nang ganap sa mga mananampalataya. Na ang dalawang ito (ang "***Ar-Rahmân***" at "***Ar-Raheem***") ay kabilang sa Kanyang mga Pangalan.

4. "***Mâ-li-ki yaw-mid dîn***" – Siya (*Luwalhati sa Kanya*) lamang ang Bukod-Tanging Nagmamay-ari at Mangangasiwa sa Araw ng Muling Pagkabuhay, at ito ang Araw ng pagbibigay ng kabayaran sa lahat ng mga gawain. At ang Kanyang pagiging bukod-tangi sa Pagmamay-ari at Pangangasiwa sa Araw ng Paghuhukom, dahil walang sinuman ang mag-aangkin nito sa Araw na yaon, at walang sinuman ang magsasalita, maliban sa kung ito ay Kanyang pahihintulutan.

Sa pagbibigkas ng isang Muslim sa '*Âyah*' o talatang ito sa bawa't '*rak`ah*' ng *Salâh*' ay magpapaalaala sa kanya hinggil sa Huling Araw, nag-uutos na paghandaan ito sa pamamagitan ng pagsasagawa ng kabutihan at pag-iwas sa mga kasalanan at mga kasamaan.

5. "***Iy-yâ-ka na`a-bu-do wa iy-yâ-ka nas-ta-`în***"[3] – Ikaw lamang ang aming susundin at sasambahin, at Ikaw lamang ang aming hihingian ng tulong sa lahat

---

[3]Mapag-aaralan sa talatang ito na, "***Iy-yâ-ka na`a-bu-do wa iy-yâ-ka nas-ta-`în***," na ang pagkakasalin ng kahulugan ay, "***Ikaw*** *lamang ang aming susundin at sasambahin*, *at* ***Ikaw*** *lamang ang aming hihingian ng tulong sa lahat ng aming mga pangangailangan*," – ginamit ng Allâh sa talatang ito ang pang-isahan bilang pantukoy Niya sa Kanyang Sarili, upang pagtibayin at maging malinaw ang pagiging Bukod-Tanging karapatan lamang ng Allâh sa pagsunod, pagsamba at panalangin.

Na katulad din ng matatagpuan sa ika-51 na kabanata na ang talata ay 56, na may kinalaman din sa paksang pagsamba, ating mababasa: "***Wa mâ kha-laq-tul jin-na wal in-sa il-lâ li-ya-`a-bu-dûn***," na ang pagkakasalin ng kahulugan ay, "*At hindi* ***Ko*** *nilikha ang jinn at ang tao*, *at sa*

ng aming mga pangangailangan. Lahat ng bagay ay nasa Iyong Kamay, walang sinuman ang nagmamay-ari ng anuman na kahit na katiting-na-katiting na bagay, kundi Ikaw lamang.

At narito sa talatang ito ang katibayan na ang anumang uri ng '*Ibâdah*' o pagsamba ay hindi maaaring ituon ng alipin ng Allâh kaninuman kundi sa Kanya (Allâh ﷻ) lamang. At narito rin (sa talatang ito) ang lunas sa puso mula sa sakit ng pagsasalig ng labis na atensiyon sa iba bukod sa Allâh, pagmamalabis, pagkukunwari, pagmamayabang at pagmamataas.

6. "***Ih-di-nas si-râ-tal mus-ta-qîm***" – turuan Mo kami, patnubayan at gabayan patungo sa Matuwid na Landas. Patatagin Mo kami (sa Landas na yaon) hanggang sa Ikaw ay aming makatagpo, at ito ang '*Islâm*' --- ang maliwanag na Daan patungo sa pagmamahal ng Allâh (ﷻ) at tungo sa Kanyang '*Al-Jannah*' (Hardin, isinaling Paraiso). Ito ang itinuro ng Huling Sugo at Propetang si Propeta Muhammad (ﷺ), at ang lahat ng mga Propeta at Sugo na nauna kaysa sa kanya. Katiyakan, walang anumang daan patungo sa tunay na kaligayahan ng isang alipin kundi ang pagiging nasa Matuwid sa Islâm.

7. "***Si-râ-tal la-dhî-na an-`am-ta `a-lay-hîm***" – daan ng mga pinagkalooban Mo ng biyaya --- ang mga Propeta, mga matatapat, mga namatay nang '*Shaheed*' – nagpunyagi sa Daan ng Allâh o nakipaglaban nang alang-alang sa Allâh, at mga mababuti; silang mga pinatnubayan at matutuwid.

"***Ghay-ril magh-dhû-bi `a-lay-him wa ladh-dhãl-lîn***" – at huwag Mo kaming ihanay sa mga nagtungo sa daan ng mga isinumpa --- yaong mga nakaaalam ng katotohanan subali't ito ay kanilang tinanggihan - ang mga Hudyo at ang mga gumaya sa kanila. Ganoon din ang mga naligaw --- yaong mga tumanggi at nawala nang pagkalayu-layo mula sa katotohanan - ang mga yaong nag-aangking

---

pagkapadala ng lahat ng mga Sugo kundi sa napakataas na uri ng layunin, *na ito ay sambahin lamang* ***Ako*** *nang Bukod-Tangi at wala nang iba pa.*"

Magkagayunpaman, kapag patungkol sa Kamaharlikaan, ginagamit Niya ang Pangngalang Pangmaramihan ng Paggalang upang pagtibayin Niya ang Kanyang Karangalan, Kataas-taasan, Kadakilaan, Kapangyarihan at iba pa, na tulad ng nasa ika-54 na kabanata na ang talata ay 49, ating mababasa: "***In-nâ kul-la shay-in kha-laq-nâ-hu bi qadr***," na ang pagkakasalin ng kahulugan ay, "*Katiyakan*, *ang lahat ng bagay ay nilikha* ***Namin*** *sa ganap at tamang pagkakatakda at pinagpasiyahan* ***Namin***, *at nauna na sa* ***Aming*** *kaalaman ang hinggil dito*." Gayundin sa ika-15 na kabanata na ang talata ay 9, ating mababasa: "***In-nâ nah-nu naz-zal-nadh-dhik-ra wa in-nâ lahu***, ***la-hâ-fi-dzûn***," na ang pagkakasalin ng kahulugan ay, "*Walang pag-aalinlangan*, ***Kami*** *ang nagbaba ng Qur'ân kay Propeta Muhammad*, *at walang pag-aalinlangan na* ***Kami*** *rin ang patuloy na mangangalaga nito mula sa pagdaragdag o pagbabawas*, *o sa anumang kasiraan*."

Katotohanan, ang Allah ay Nag-iisa lamang, Bukod-Tangi at walang katambal, walang kahanay, walang kahalintulad, subali't Siya ay nagsasalita sa kamaharlikaan na pamamahayag sa mga talata na katulad nito. Na sa wikang Semitiko na '*Arabic*,' '*Hebrew*' at '*Aramaic*' ay mayroong Pangngalang Pangmaramihan ng Paggalang bilang makaharing pamamahayag.

tagasunod ni `Îsã (Hesus ﷺ)[4] na nasa labas ng '*Islâm*,' at sa sinumang sumunod sa kanila.

At narito sa panalanging ito (na '*Al-Fâtihah*') ang lunas sa puso ng isang '*Muslim*' mula sa sakit ng pagtanggi, kamangmangan at pagkaligaw. Ito rin ang katibayan, na ang pinakadakilang biyaya sa lahat ay ang '*Islâm*;' na kung kaya, sinuman ang nakaaalam ng katotohanan at pagkatapos ito ay sinunod niya; samakatuwid, siya ang karapat-dapat sa Matuwid na Landas.

Kung gayon, walang pag-aalinlangan na ang mga '*Sahâbah*' (kasamahan) ng '*Rasulullâh*' (Sugo ng Allâh) ang karapat-dapat sa pagiging nasa Matuwid na Landas, kasunod ng mga Propeta. Ang talata ring ito ang nagpapatunay hinggil sa katangian nila at ang dakilang antas na kanilang kinabibilangan, na sila ay kinalugdan ng Allâh. Maging ang pagbigkas ng salitang '*Âmeen*' pagkatapos bigkasin ang '*Al-Fâtihah*,' ay isang kaugalian o '*Sunnah*' na dapat bigkasin, na ang ibig sabihin ay "*Dinggin Mo*, *O Allâh ang aming panalangin.*" Magkagayunpaman, ito ay hindi kabilang sa mga talata ng '*Surâtul Fâtihah*.' Napagkasunduan ng mga '*Ulama*' (Paham o Iskolar) at silang lahat ay sumang-ayon na ito (ang salitang '*Âmeen*') ay hindi naisulat sa mga '*Masâhif* ' o kopya ng Qur'ân.

---

[4]Ang nakapaloob sa panaklong na pangalan – (Hesus ﷺ) – ay ginamit upang maipabatid at maging malinaw sa mga mambabasa na ang tinutukoy sa paksang ito ay siya na kagalang-galang. Sa katotohanan, walang layunin na isalin o baguhin ang orihinal niyang pangalan (`Îsã ﷺ) dahil sa ito ay isang Banal na Kapahayagan, na ang mismong nagpangalan nito sa kanya ay ang Tagapaglikha, na ito ay bilang dakilang pagpaparangal sa kanya ng Allâh (ﷻ); at ganoon din, bilang labis-labis na paggalang ng mga Muslim sa kanya, sa paghirang sa kanya ng Allâh (ﷻ) at pagpili sa kanya bilang isa sa mga dakilang Sugo Niya, at sa mataas na antas na kanyang kinabibilangan sa Pananampalatayang Islâm; at maging ng kanyang kagalang-galang na ina (ﷺ) at ng kanyang lahi na pinagmulan.

Bagama't hindi ito (`Îsã ﷺ) ang nakasanayan na katawagan sa kanya sa labas ng Islâm at hindi rin ito batid ng halos lahat ng hindi Muslim sa buong daigdig, subali't dapat isaalang-alang na hindi maaaring baguhin ang isang tunay na pangalan at Banal na Kapahayagan lalo pa't ang nagpangalan nito sa kanya ay ang mismong Tagapaglikha, dahil ito'y mangangahulugan ng pagbabago at paglabas sa Tunay na Katuruan; kawalan ng tunay na paggalang sa dakilang Sugong nabanggit at isang malaking pagkakasala dahil paglapastangan sa Salita ng Tagapaglikha na hahantong sa masidhi at walang-hanggang kaparusahan sa Kabilang-Buhay.

Samakatuwid, gayundin ang ginawang panuntunan sa lahat ng pangalan ng mga Propeta at Sugo, at sa iba pang pangalan; matutunghayan kung gayon na may kasunod din itong pangalan na nakapaloob sa panaklong.

سورة البقرة 2

II – Sûrat Al-Baqarah

[**Kabanata Al-Baqarah –** Ang Baka]

بسم الله الرحمن الرحيم

[*Bismillâhir Rahmânir Raheem*]

Sa Ngalan ng Allâh, ang Pinakamahabagin, ang Napakamaawain at Ganap na Mapagmahal

1. *Alif-Lãm-Mĩm* – Ang mga titik na ito ng Alpabetong '*Arabic*' at iba pang mga katulad nito ay kadalasang makikita bilang panimula sa ilang mga '*sûrah*' o kabanata ng Dakilang Qur'ân, ang Allâh (ﷻ) lamang ang Bukod-Tanging Nakaaalam ng mga kahulugan nito; na ito ay nagsasaad ng himala ng Qur'ân.

Ang mga titik na ito ang isa sa naging paghamon noon sa mga paganong sumasamba ng iba bukod sa Allâh, subali't hindi nila ito nakayanang pantayan, samantalang ito ay binubuo ng mga salitang '*Arabic*.' Na kung kaya, pinatunayan ng pagiging kabiguan nila ang gumawa ng katulad nito – gayong sila na ang pinakamagaling at dalubhasa sa pagsasalita – na ang Dakilang Qur'ân ay mula sa Allâh (ﷻ) at hindi galing kay Propeta Muhammad (ﷺ) (na tulad ng paninira ng iba).

2. Ang Qur'ân na ito ay isang dakilang Aklat na katiyakang nagmula sa Allâh (ﷻ), na kung kaya, huwag ninyong pag-alinlanganan ang mga nasa loob nito, na ang tanging makikinabang lamang ng patnubay nito ay ang mga '*Al-Muttaqûn*' (ang mga may takot sa Allâh) na mga sumusunod sa Kanyang batas.

3. At sila na naniniwala sa mga '*Al-Ghayb*' --- ang mga bagay na hindi nakikita, hindi naaabot ng pangkaraniwang pakiramdam at kaisipan; kundi ito ay mababatid lamang sa pamamagitan ng mga Rebelasyon ng Allâh (ﷻ) na Kanyang ipinahayag

sa Kanyang mga Sugo, kabilang din sa mga malawak na kahulugan nito ay ang paniniwala sa mga anghel, '*Al-Jannah*'[5] (Hardin), '*An-Nâr*' (Impiyernong-Apoy) at iba pang ipinahayag ng Allâh (ﷻ) o di kaya ay isinalaysay ng Kanyang Sugong si Propeta Muhammad (ﷺ).

At sila na pinangangalagaan ang pagsa-'*Salâh*,' ginagawa ito nang ganap at sa tamang oras, batay sa pagkakautos ng Allâh (ﷻ) sa Kanyang Propetang si Propeta Muhammad (ﷺ), at sila na nagbibigay ng kawanggawa mula sa mga biyayang ipinagkaloob Namin sa kanila, ito man ay '*Zakâh*' (obligadong kawanggawa) o '*Sadaqah*' (pangkaraniwang kawanggawa).

4. At sila na naniniwala sa kung ano ang ipinahayag sa iyo, O Muhammad (ﷺ) na Qur'ân at gayundin ang '*Hikmah*' (karunungan), na ito ay ang '*Sunnah*,' at sa lahat ng mga ipinahayag sa mga Sugong nauna sa iyo na mga Aklat, na katulad ng '*Tawrah*' (Torah), '*Injeel*' (Ebanghelyo) at iba pa; at pinaniniwalaan din nila ang buhay pagkatapos ng kamatayan at ang anumang mangyayari roon na pagkukuwenta at pagbabayad.

Sa talatang ito, pinahahalagahan ang hinggil sa Araw ng Muling Pagkabuhay sapagka't ang paniniwala rito ay kabilang sa mga dakilang bagay na nagtutulak sa mga tao para sundin ang mga ipinag-uutos at iwasan ang mga ipinagbabawal; at maglimi-limi sa sarili, na palagi itong pinapanagot at palaging may pagmamatyag sa sarili nang kusa.

5. Yaong mga nagtatangan ng ganitong katangian ay nasa liwanag at gabay mula sa Lumikha at Nagpatnubay sa kanila, at sila ang magkakamit ng tagumpay na maaabot nila ang kanilang mga kahilingan at makaliligtas mula sa masama na kanilang tinatakasang kaparusahan.

[5]Isa pang halimbawa, '*Al-Jannah*' – isinaling Paraiso na ito ay tumutukoy sa Hardin na may umaagos na mga ilog sa ilalim ng nagtataasang Palasyo at mga punungkahoy na may malawak na mga lilim.

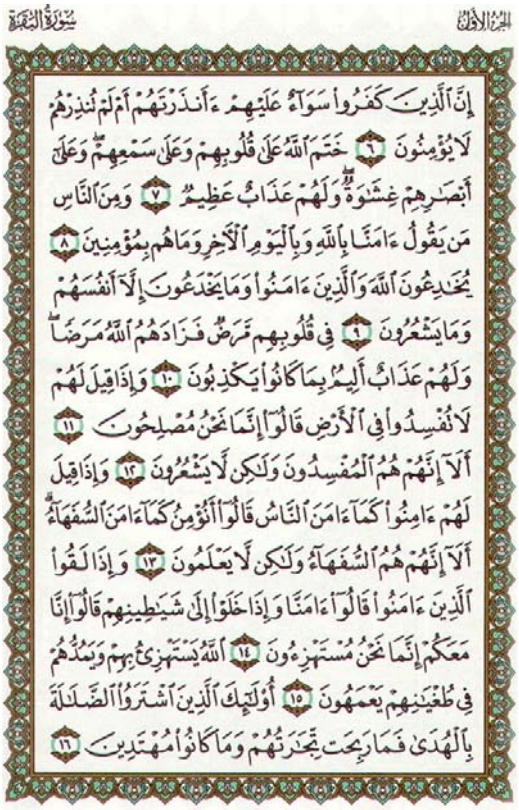

6. Katiyakan, yaong mga hindi naniwala sa anumang ipinahayag sa iyo, O Muhammad (ﷺ) mula sa iyong '*Rabb*' na Tagapaglikha, dahil sa kanilang pagmamataas at paglabag; takutin mo man sila at balaan, O Muhammad (ﷺ) hinggil sa kaparusahan ng Allâh (ﷻ) o di kaya ay pabayaan mo na lamang sila, kailanman ay hindi na tatalab pa sa kanila ang Pananampalataya; dahil sa kanilang pagpupumilit sa kanilang kamalian.

7. Isinara ng Allâh (ﷻ) ang kanilang mga puso, ang kanilang mga pandinig at tinakpan ang kanilang mga paningin, dahil sa kanilang di-pagsunod at pagmamatigas pagkatapos maipaliwanag sa kanila ang katotohanan, na kung kaya, hindi na sila hinayaang mapatnubayan, at ang para sa kanila ay masidhing kaparusahan sa Impiyernong-Apoy.

8. At mayroon sa mga tao ang grupo na nag-aalinlangan at hindi alam kung kanino sila papanig: sa mga mananampalataya ba o sa mga walang pananampalataya, at sila ay yaong mga mapagkunwari (*Munâfiq*) na binibigkas ng kanilang mga labi at sinasabing: '*Kami ay naniwala sa Allâh at sa Kabilang-Buhay*,' gayong sa katotohanan, ang nasa kanilang mga kalooban ay kasinungalingan at di-paniniwala.

9. Iniisip nila na dahil sa kanilang kamangmangan ay malilinlang nila ang Allâh (ﷻ) at ang mga mananampalataya, sa pamamagitan ng kanilang pagkukunwa-kunwarian na pagpapakita ng panlabas nilang pagtanggap sa pananampalataya at inililihim nila ang pagtanggi, gayong sa paggawa nila nito ay wala silang nililinlang kundi ang kanilang mga sarili lamang dahil ang bunga ng kanilang panlilinlang ay bumabalik sa kanilang mga sarili. Hindi nila ito nararamdaman dahil sa kasukdulan ng kanilang kamangmangan at pagkasira ng kanilang mga puso.

10. Sa kanilang mga puso at kalooban ay pag-aalinlangan at pagkasira, na kung kaya, mas lalo silang nalulong sa kasamaang nagdudulot ng masidhing kaparusahan, dahil sa ganitong kadahilanan, lalo pang dinagdagan ng Allâh (ﷻ)

ang kanilang pag-aalinlangan, at ang para sa kanila ay matinding kaparusahan dahil sa kanilang kasinungalingan at pagkukunwari.

11. At kapag pinayuhan sila, na huwag silang gagawa ng kapinsalaan at katiwalian sa ibabaw ng kalupaan sa pamamagitan ng pagtanggi, paggawa ng mga kasalanan, pagsisiwalat sa mga lihim ng mga mananampalataya at pagpanig sa mga walang pananampalataya, sasabihin nila bilang pagsisinungaling at pakikipagtalo: '*Kami ay mga taong mabubuti.*'

12. Ang ginagawa nilang ito at pag-aangking sila ay mabubuti, ay sa katunayan ito ay masamang gawain, subali't dahil sa kanilang kamangmangan at pagtanggi, hindi nila ito namamalayan.

13. At noon, kapag sinabi sa mga mapagkunwari: "*Maniwala kayo na tulad ng paniniwala ng mga Sahâbah.*" Nakipagtalo sila at sinabi nila: "*Maniniwala ba kami sa katulad nilang may kakulangan sa pag-iisip at mahihina*, *na pagkatapos ay magiging katulad din kami nilang magkakaroon ng kakulangan sa pag-iisip?*" Sinagot sila ng Allâh (ﷻ): "*Sila lamang ang may kakulangan sa pag-iisip at hindi nila nababatid na sila ay nasa pagkaligaw at pagkatalo.*"

14. Kapag nakaharap ng mga mapagkunwari ang mga may pananampalataya noon, sinabi nila: '*Kami ay naniwala sa Islâm na katulad ninyo*,' at kapag sila ay tumalikod na at tumalilis patungo sa kanilang mga pinunong walang pananampalataya, na kumakalaban sa Allâh, tiniyak nilang sila ay magkakasama sa kanilang pagtanggi na hindi nila ito kinaliligtaan; na nililinlang at kinukutya lamang nila ang mga may pananampalataya.

15. Samakatuwid, dahil sa ginawa nilang pangungutya at pagwawalang-bahala sa mga mananampalataya, ay minaliit at pinabayaan sila ng Allâh (ﷻ), nang sa gayon ay lalo pang tumindi ang kanilang pagkaligaw at pagdududa, at sila ay pagbabayarin sa kanilang pangungutya sa mga mananampalataya.

16. Sila ang mga mapagkunwari na ipinagbili ang kanilang mga sarili sa isang talunang pakikipagkasunduan, mas pinili pa nila ang di-maniwala at iniwanan nila ang tunay na pananampalataya, na kung kaya, wala silang napalang kahit na kaunti at hindi nila nakamtan ang patnubay. At ito ang talagang tunay na pagkatalo.

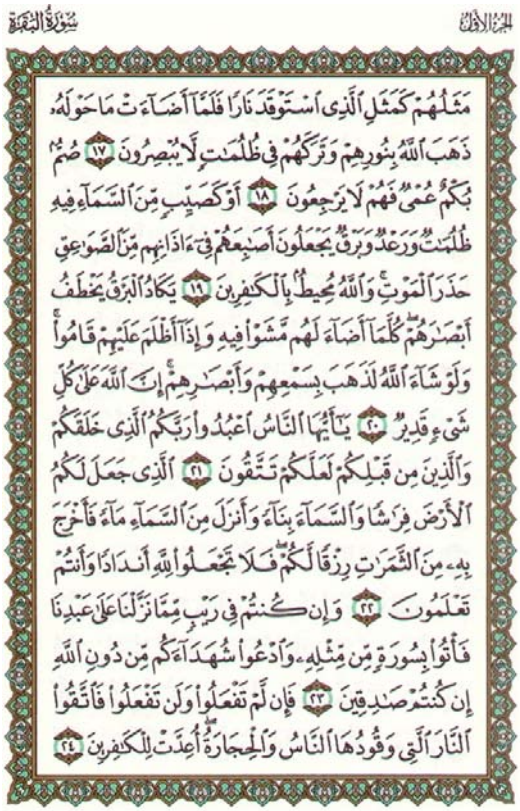

17. Ang katulad ng mga mapagkunwari na nagpanggap na sila ay naniwala sa mensahe ni Propeta Muhammad (ﷺ), subali't inilihim nila ang pagtanggi sa kanya at pagkatapos sila ay lumabag, at nalilito't nangangapa sila sa kadiliman at pagkaligaw nang hindi nila namamalayan, at wala na silang pag-asa pang makaalis (sa pagkaligaw na) ito, ang katulad nila ay isang grupo ng mga taong nagtungo sa disyerto sa kadiliman ng gabi at pagkatapos ay nagsilab ang isa sa kanila ng malaking apoy upang mapawi ang lamig at makakita ng liwanag, subali't nang lumiwanag na nang lubusan ang buong kapaligiran dahil sa silab ng apoy, ay bigla na lamang itong namatay, sa ganitong kadahilanan, ay lalo pang tumindi ang kadiliman sa kanilang kapaligiran at wala na silang makita, at wala na silang gabay at hindi na nila alam kung saan sila patutungo at kung paano sila makaliligtas.

18. Sila ay mga bingi sa pakikinig ng katotohanan na hindi umuunawa, mga pipi sa pagbigkas nito at mga bulag na di-nakikita ang liwanag ng patnubay; na kung gayon ay hindi na sila makababalik pa kailanman sa Tamang Paniniwala na kanilang tinalikuran, na sa halip ay pagkaligaw ang ipinalit nila.

19. O di kaya'y inihahambing ang katayuan ng ibang grupo ng mga mapagkunwari, na minsan ay nakikita nila ang katotohanan at minsan naman ay bumabalik sila sa pagdududa.

Ang katulad nila ay parang isang grupo ng mga taong naglalakad sa ilang na lugar at pagkatapos ay bigla na lamang bumuhos ang malakas na ulan at nagkaroon ng matinding kadiliman, kumulog at kumidlat ng mga nakasusunog na mga kidlat, dahil sa nakasisindak na pangyayari ay inilalagay nila ang kanilang mga daliri sa kanilang mga tainga sa pagkatakot nila sa kamatayan. Samakatuwid, ang Allâh (ﷻ), batid Niya nang ganap ang mga walang pananampalataya, na wala silang maililihim na anuman sa Kanya at hindi nila mauunahan ang Allâh (ﷻ) sa lahat ng bagay.

20. Halos alisin sa kanila ang kanilang mga paningin sa pamamagitan ng tindi ng liwanag ng kidlat, na sa tuwing ito ay lumiwanag, sila ay napapalakad sa liwanag nito, at kapag dumilim na naman, sila ay napapahinto sa kanilang mga kinaroroonan. At kung gugustuhin lamang ng Allâh (ﷻ) na alisin sa kanila ang kanilang pandinig at paningin, ito ay kaya Niyang gawin anumang sandali, subali't pinagbibigyan pa rin sila ng Allâh (ﷻ), samakatuwid, katiyakang ang Allâh (ﷻ) ang Siyang '***Qadeer***' – Ganap na Makapangyarihan sa lahat ng bagay.

21. Ito ay panawagan mula sa Allâh (ﷻ) para sa sangkatauhan! Sambahin ninyo ang Allâh (ﷻ) na Siyang inyong '*Rabb*' na Tagapaglikha, ang Nangangalaga sa inyo sa pamamagitan ng Kanyang mga biyaya at kagandahang-loob. Katakutan ninyo Siya at huwag ninyong labagin ang Kanyang '*Deen*' (isinaling '*Relihiyon*' na ito ay tumutukoy sa Batas o Pamamaraan ng Pamumuhay na itinalaga ng Allâh para sa lahat ng Kanyang mga nilikha sa lahat ng larangan ng kanilang pamumuhay), na katotohanang nilikha Niya kayo mula sa wala at gayundin ang mga nauna sa inyo, nang sa gayon ay mapabilang kayo sa mga '*Al-Muttaqîn*,' na kinalugdan ng Allâh (ﷻ), dahil mahal nila ang Allâh (ﷻ).

22. Siya ang inyong '*Rabb*' na Tagapaglikha na lumikha ng kalupaan nang palatag upang maging madali para sa inyo ang inyong pamumuhay sa ibabaw nito, gayundin ang mga kalangitan, ginawa Niya ito nang pagkatatag-tatag at ibinababa Niya ang tubig-ulan mula sa mga ulap at sa pamamagitan nito ay pinasibol Niya ang iba't-ibang uri ng mga bunga at mga pananim bilang kabuhayan para sa inyo, kung kaya, huwag kayong maglagay ng mga katambal sa pagsamba sa Allâh gayong alam ninyong Siya lamang ang Nag-iisa sa paglikha, at sa pagkakaloob ng kabuhayan, at sa pagiging may karapatan bilang Bukod-Tanging sinasamba.

23. Kung kayo na mga walang pananampalataya ay may pag-aalinlangan hinggil sa Qur'ân na Aming inihayag sa Aming alipin na si Muhammad (ﷺ) at inaangkin ninyong ito ay hindi nagmula sa Allâh (ﷻ), kung gayon ay gumawa kayo ng isang kabanata na katulad ng kabanata sa Dakilang Qur'ân, at tawagin ninyo ang sinumang makakayanan ninyong tawagan bukod sa Allâh upang tumulong sa inyo, kung kayo ay nagsasabi ng katotohanan sa inyong pag-angkin.

24. Subali't kung hindi ninyo ito makakayanang gawin, at bilang katiyakan, ngayon at kahit na magpakailanman ay hindi ninyo ito makakayanang gawin, samakatuwid, katakutan ninyo ang Impiyernong-Apoy sa pamamagitan ng paniniwala kay Propeta Muhammad (ﷺ) at pagsunod sa Allâh (ﷻ), sapagka't ang panggatong sa Impiyerno ay mga tao at mga bato, na inihanda para sa mga hindi naniwala sa Allâh at sa Kanyang mga Sugo.

25. At ipamalita mo, O Muhammad (ﷺ) sa mga naniwala at gumagawa ng kabutihan, ang magandang balita na magpapasaya sa kanilang kalooban, na ang nakalaan sa kanila sa Kabilang-Buhay ay magagandang Hardin at mga ilog na umaagos sa ilalim ng mga nagtataasang palasyo at ng mga punong may mga lilim.

Sa tuwing bibigyan o pagkakalooban sila ng Allâh (ﷻ) ng isang uri ng prutas na napakasarap, sasabihin nila: “Ganito rin ang ibinigay ng Allâh (ﷻ) sa amin noon”, subali’t kapag ito ay natikman nila, matutuklasan nila na ito pala ay kaiba sa lasa at sarap, gayong ito ay magkatulad sa kulay, anyo at pangalan.

At ang para pa rin sa kanila sa Al-Jannât (mga Hardin), ay mga dalisay na asawa na malilinis mula sa lahat ng uri ng pisikal na karumihan (na tulad ng ihi at regla); at malilinis din sa espirituwal na karumihan, na katulad ng pagsisinungaling at masasamang pag-uugali.

At sila sa “Al-Jannah” at sa kasiyahan na buhay doon ay mananatiling walang hanggan, na hindi na sila mamamatayroon pa at hindi na sila lalabas pa roon magpakailanman.

26. Katiyakan na hindi nahihiya ang Allâh (ﷻ) sa katotohanan na Kanyang ipinahayag, kakaunti man ito o marami; o kahit na sa pagbibigay ng isang maliit na halimbawa na katulad ng isang lamok, langaw at iba pa; mula sa ibinigay ng Allâh (ﷻ) na halimbawa sa mga walang kakayahang sinasamba nila bukod sa Kanya.

Subali’t sa mga may pananampalataya, batid nila ang tunay na karunungan ng Allâh (ﷻ) sa pagbibigay Niya ng mga maliliit na halimbawang ito o maging ito man ay malaki, mula sa Kanyang mga nilikha.

Bagama’t sa mga walang pananampalataya ay minamaliit nila ito at kanilang sinasabi: “Ano kaya ang nais ng Allâh (ﷻ) na ipakahulugan sa pagbibigay Niya ng